

Valsts zemes dienests

LATVIJAS REPUBLIKAS ZEMES PĀRSKATS 2016

VZD | 2016

Saturs

Anotācija	3
Terminu skaidrojums.....	3
Zemes pārskata atlases un apkopošanas kritēriji.....	5
1. tabula Zemes platību salīdzinājums NĪVK IS 2015. un 2016. gadā (uz 01.01.2017.)	7
Ievērībai	9
Izmaiņas 2016.gadā.....	10
2. tabula Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa valstī kopā.....	10
3. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2017.)	11
4. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījuma pēc īpašnieka statusa izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	12
5. tabula Lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2017.).....	13
6. tabula Zemes lietojumu sadalījuma pēc īpašnieka statusa platību izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības).....	13
7.tabula Pašvaldībām un valstij piekritīgās zemes, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem izmaiņas pa gadiem	14
8. tabula Zemes īpašumu un lietojumu sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem (uz 01.01.2017.)	14
Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām	15
9. tabula Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (uz 01.01.2017.)	15
10. tabula Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (uz 01.01.2017.).....	16
11. tabula Zemes sadalījuma pa zemes lietošanas veidiem izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)	17

ANOTĀCIJA

Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats (turpmāk - Zemes pārskats) sniedz ziņas par zemes sadalījumu valstī (uz 01.01.2017.) pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām un zemes lietošanas veidiem, ievērojot īpašuma tiesību statusu un īpašnieka statusu.

Zemes pārskatu sagatavojis Valsts zemes dienests atbilstoši likuma "[Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums](#)" prasībām, ievērojot Latvijas Republikas administratīvi teritoriālo iedalījumu uz 2016.gada 31.decembri. Uzskaitē ir pakļauta visa Latvijas teritorijas zeme, neatkarīgi no tās īpašuma piederības.

TERMINU SKAIDROJUMS

Zemes īpašumi – visi nekustamie īpašumi, uz kuriem īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā, vai tiesiskie valdījumi, ja:

- ar zemes komisiju, pašvaldību un valsts institūciju lēmumiem atjaunotas zemes īpašuma tiesības;
- ar zemes komisiju, pašvaldību vai valsts institūciju lēmumiem zeme piešķirta īpašumā par samaksu;
- iegūti darījumu rezultātā.

Zemes lietojumi:

- zeme, kas ar pašvaldību, zemes komisiju vai valsts pārvaldes institūciju lēmumiem ir piešķirta pastāvīgā lietošanā fiziskajām un juridiskajām personām;
- zeme, par kuru ir pieņemti tikai zemes komisiju atzinumi par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu pilsētās, un vēl nav pieņemts lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu.

Valstij piekritīgā zeme – saskaņā ar likumu "[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)" valstij piekrīt un uz valsts vārda zemesgrāmatā ierakstāma zeme, kas minēta šā likuma 2. un 5.pantā, t.i. - zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta pastāvīgā lietošanā vai ilgtermiņa nomā fiziskajām vai juridiskajām personām.

Pašvaldībām piekritīgā zeme – saskaņā ar likumu "[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)" pašvaldībām piekrīt un uz to vārda zemesgrāmatā ierakstāma zeme, kas minēta šā likuma 3., 4., 5.pantā, t.i. - zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta pastāvīgā lietošanā vai ilgtermiņa nomā fiziskajām vai juridiskajām personām.

Zeme zemes reformas pabeigšanai – saskaņā ar likuma "[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)" 6.pantu ir zeme, uz kuru zemes reformas laikā nav atjaunotas īpašuma tiesības, kas nav nodota īpašumā par samaksu vai nav piešķirta lietošanā fiziskajām vai juridiskajām personām, pašvaldībām vai valsts institūcijām, kā arī zeme, par kuru pašvaldība pieņēmusi lēmumu par attiecīgās zemes izmantošanu zemes reformas pabeigšanai atbilstoši likuma „[Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums](#)” 25.panta (2¹) daļai.

Zemes starpgabals – saskaņā ar likuma „Publiskas personas mantas atsavināšanas likums” 1. pantu ir publiskai personai piederošs zemesgabals, kura platība:

- pilsētā ir mazāka par pašvaldības apstiprinātajos apbūves noteikumos paredzēto minimālo apbūves gabala platību vai kura konfigurācija nepieļauj attiecīgā zemesgabala izmantošanu apbūvei, vai kuram nav iespējams nodrošināt pieslēgumu koplietošanas ielai,
- lauku apvidos ir mazāka par pašvaldības saistošajos noteikumos paredzēto minimālo zemesgabala platību vai kura konfigurācija nepieļauj attiecīgā zemesgabala izmantošanu atbilstoši apstiprinātajam teritorijas plānojumam, vai kuram nav iespējams nodrošināt pieslēgumu koplietošanas ielai (ceļam);

Zeme zem publiskajiem ūdeņiem – saskaņā ar Civillikumu - jūras piekrastes josla, kā arī šā likuma 1.pielikumā uzskaitītie ezeri un upes.

Rezerves zemes fonda zeme – zeme, par kuru līdz 2009.gada 30.decembrim nav pieņemts un Valsts zemes dienestam iesniegts pašvaldības domes (padomes) lēmums un Ministru kabineta rīkojums par zemes piederību, piekritību vai izmantošanu zemes reformas pabeigšanai atbilstoši likumam „[Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās](#)”, kā arī zeme, kuru pašvaldība ieskaitījusi rezerves zemes fondā atbilstoši likuma „[Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums](#)” 25.panta (2¹) daļai.

Kopīpašumi – nekustamie īpašumi, kurus veidojošās domājamās daļas pieder īpašniekiem ar vienādu īpašnieka statusu (fiziskajām personām, juridiskajām personām, pašvaldībām vai valsts institūcijām).

Jaukta statusa kopīpašumi – nekustamie īpašumi, kurus veidojošās domājamās daļas pieder īpašniekiem ar atšķirīgiem īpašnieka statusiem (fiziskajām personām, juridiskajām personām, pašvaldībām vai valsts institūcijām).

Zemes lietošanas veidi – zeme, kura atšķiras pēc savām dabiskajām īpašībām un vairākus gadus pēc kārtas tiek lietota noteiktām vajadzībām.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis – nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas un kadastrālās vērtēšanas vajadzībām pašvaldības izpildinstitūcijas vai valsts institūcijas noteikts un apstiprināts nekustamā īpašuma atļautais izmantošanas veids atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumā atļautajai teritorijas izmantošanai un apstiprinātajiem apbūves noteikumiem.

ZEMES PĀRSKATA ATLASES UN APKOPOŠANAS KRITĒRIJI

Zemes pārskats ir pārskats par zemes sadalījumu valstī pa:

- nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (atbilstoši 2006. gada 20. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.496 “[Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība](#)”) un
- zemes lietošanas veidiem (atbilstoši 2007.gada 21.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.562 “[Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem](#)”), ievērojot:
 - īpašuma tiesību statusu (zemes īpašums, zemes lietojums, zeme zemes reformas pabeigšanai, pašvaldībai piekritīgā zeme, tajā skaitā pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali, valstij piekritīgā zeme, rezerves zemes fonda zeme, tajā skaitā rezerves zemes fondā iekļautie zemes starpgabali, zeme zem publiskajiem ūdeņiem) un
 - īpašnieka statusu (fiziskas personas, juridiskas personas, pašvaldība, valsts institūcijas, jaukts statuss).

Zemes pārskatu sagatavo atbilstoši Latvijas administratīvajām teritorijām un teritoriālajām vienībām:

- pa novadiem,
- pa novadu pagastiem,
- pa novadu pilsētām,
- republikas pilsētām,
- kopā valstī.

Zemes pārskatu apkopo 17 *MS Excel* tabulās, katrai tabulai atbilst viena datne, kuras lapās alfabētiskā secībā sakārtotas administratīvi teritoriālās vienības:

1. [Fizisko personu īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
2. [Juridisko personu īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
3. [Pašvaldību īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
4. [Valsts īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
5. [Jaukta statusa kopīpašumā īpašumā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
6. [Īpašumā esošu zemes vienību sadalījums a nekustamā īpašuma kopā zemes īpašumi;](#)
7. [Fizisku personu lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
8. [Juridisku personu lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem;](#)
9. [Lietošanā esošu zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem \(kopā\);](#)

10. [Pašvaldībai piekritīgā zeme – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
11. [Valstij piekritīgā zeme – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
12. [Zeme zemes reformas pabeigšanai – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
13. [Rezerves zemes fonda zeme – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
14. [Zeme zem publiskajiem ūdeņiem – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
15. [Pavisam kopā – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
16. [Pašvaldībai piekritīgi zemes starpgabali – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne;](#)
17. [Rezerves zemes fondā iekļautie zemes starpgabali – zemes vienību sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām un zemes lietošanas veidiem datne.](#)

1. tabula Zemes platību salīdzinājums NĪVK IS 2015. un 2016. gadā (uz 01.01.2017.)

Nr.p.k.	Administratīvā teritorija	2015. gadā NĪVK IS reģistrētā teritorijas platība	2016. gadā NĪVK IS reģistrētā teritorijas platība		Platību starpība
		ha	ha	%	ha
1	Aglonas novads	39 216,4	39 204,5	100,0	-11,9
2	Aizkraukles novads	10 216,1	10 214,3	100,0	-1,8
3	Aizputes novads	63 959,2	63 965,3	100,0	6,1
4	Aknīstes novads	28 449,1	28 449,4	100,0	0,3
5	Alojas novads	63 059,8	63 059,7	100,0	-0,1
6	Alsungas novads	19 117,8	19 122,2	100,0	4,4
7	Alūksnes novads	169 794,0	169 786,1	100,0	-7,9
8	Amatas novads	74 488,1	74 482,9	100,0	-5,2
9	Apes novads	54 429,1	54 428,8	100,0	-0,3
10	Auces novads	51 720,3	51 719,0	100,0	-1,3
11	Ādažu novads	16 273,1	16 274,3	100,0	1,2
12	Babītes novads	24 311,0	24 309,6	100,0	-1,4
13	Baldones novads	17 872,8	17 871,7	100,0	-1,1
14	Baltinavas novads	18 538,8	18 537,4	100,0	-1,4
15	Balvu novads	104 027,5	104 004,8	100,0	-22,7
16	Bauskas novads	78 623,4	78 608,8	100,0	-14,6
17	Beverīnas novads	29 966,2	29 964,5	100,0	-1,7
18	Brocēnu novads	49 640,8	49 635,2	100,0	-5,6
19	Burtnieku novads	70 081,5	70 082,6	100,0	1,1
20	Carnikavas novads	8 069,7	8 071,8	100,0	2,1
21	Cesvaines novads	19 015,0	19 013,7	100,0	-1,3
22	Cēsu novads	17 268,6	17 271,7	100,0	3,1
23	Ciblas novads	50 905,6	50 892,6	100,0	-13,0
24	Dagdas novads	94 743,2	94 731,5	100,0	-11,7
25	Daugavpils novads	187 233,7	187 222,1	100,0	-11,6
26	Dobeles novads	88 760,3	88 759,3	100,0	-1,0
27	Dundagas novads	67 499,1	67 504,6	100,0	5,5
28	Durbes novads	32 007,3	32 009,9	100,0	2,6
29	Engures novads	39 576,5	39 576,8	100,0	0,3
30	Ērgļu novads	37 768,7	37 766,5	100,0	-2,2
31	Garkalnes novads	15 243,9	15 242,1	100,0	-1,8
32	Grobiņas novads	48 984,3	48 987,1	100,0	2,8
33	Gulbenes novads	187 037,5	187 037,0	100,0	-0,5
34	Iecavas novads	31 135,1	31 136,6	100,0	1,5
35	Ikšķiles novads	13 067,9	13 067,9	100,0	0,0
36	Ilūkstes novads	64 627,2	64 626,1	100,0	-1,1
37	Inčukalna novads	11 193,5	11 167,4	99,8	-26,1
38	Jaunjelgavas novads	68 369,0	68 376,9	100,0	7,9
39	Jaunpiebalgas novads	24 980,2	24 980,4	100,0	0,2
40	Jaunpils novads	20 919,1	20 922,2	100,0	3,1
41	Jelgavas novads	131 459,9	131 465,2	100,0	5,3
42	Jēkabpils novads	90 411,5	90 410,3	100,0	-1,2
43	Kandavas novads	64 758,5	64 768,4	100,0	9,9
44	Kārsavas novads	62 695,9	62 676,2	100,0	-19,7
45	Kocēnu novads	49 698,0	49 690,0	100,0	-8,0
46	Kokneses novads	36 025,2	36 028,0	100,0	2,8
47	Krāslavas novads	107 722,8	107 725,6	100,0	2,8

48	Krimuldas novads	34 041,3	34 044,6	100,0	3,3
49	Krustpils novads	81 031,1	81 039,2	100,0	8,1
50	Kuldīgas novads	175 468,2	175 483,8	100,0	15,6
51	Ķeguma novads	49 090,9	49 091,4	100,0	0,5
52	Ķekavas novads	27 516,4	27 516,4	100,0	0,0
53	Lielvārdes novads	22 512,0	22 511,1	100,0	-0,9
54	Limbažu novads	117 027,8	117 002,2	100,0	-25,6
55	Līgatnes novads	16 691,0	16 693,8	100,0	2,8
56	Livānu novads	62 173,3	62 174,4	100,0	1,1
57	Lubānas novads	34 676,8	34 674,3	100,0	-2,5
58	Ludzas novads	96 340,6	96 320,7	100,0	-19,9
59	Madonas novads	215 497,6	215 508,4	100,0	10,8
60	Mazsalacas novads	41 727,5	41 718,7	100,0	-8,8
61	Mālpils novads	22 045,1	22 046,0	100,0	0,9
62	Mārupes novads	10 403,1	10 402,6	100,0	-0,5
63	Mērsraga novads	10 962,9	10 963,3	100,0	0,4
64	Naukšēnu novads	27 987,5	27 999,4	100,0	11,9
65	Neretas novads	64 317,6	64 318,2	100,0	0,6
66	Nīcas novads	35 037,3	35 036,6	100,0	-0,7
67	Ogres novads	98 791,3	98 786,6	100,0	-4,7
68	Olaines novads	29 818,4	29 830,4	100,0	12,0
69	Ozolnieku novads	28 582,1	28 580,4	100,0	-1,7
70	Pārgaujas novads	48 502,4	48 507,0	100,0	4,6
71	Pāvilostas novads	51 505,5	51 503,2	100,0	-2,3
72	Plaviņu novads	37 500,3	37 497,0	100,0	-3,3
73	Preiļu novads	36 310,7	36 309,9	100,0	-0,8
74	Priekules novads	51 962,4	51 966,0	100,0	3,6
75	Priekuļu novads	30 147,9	30 128,3	99,9	-19,6
76	Raunas novads	30 870,3	30 871,5	100,0	1,2
77	Rēzeknes novads	251 652,7	251 667,0	100,0	14,3
78	Riebiņu novads	62 699,5	62 700,1	100,0	0,6
79	Rojas novads	20 035,2	20 035,1	100,0	-0,1
80	Ropažu novads	32 489,4	32 495,9	100,0	6,5
81	Rucavas novads	44 745,6	44 752,2	100,0	6,6
82	Rugāju novads	51 347,0	51 356,4	100,0	9,4
83	Rundāles novads	23 156,8	23 161,2	100,0	4,4
84	Rūjienas novads	35 227,3	35 222,3	100,0	-5,0
85	Salacgrīvas novads	63 720,9	63 723,7	100,0	2,8
86	Salas novads	31 721,4	31 724,3	100,0	2,9
87	Salaspils novads	12 300,1	12 300,0	100,0	-0,1
88	Saldus novads	168 019,6	168 025,9	100,0	6,3
89	Saulkrastu novads	4 774,0	4 773,9	100,0	-0,1
90	Sējas novads	22 993,1	22 990,3	100,0	-2,8
91	Siguldas novads	36 048,3	36 054,2	100,0	5,9
92	Skrīveru novads	10 540,1	10 540,1	100,0	0,0
93	Skrundas novads	55 554,1	55 549,5	100,0	-4,6
94	Smiltenes novads	94 200,9	94 202,2	100,0	1,3
95	Stopiņu novads	5 346,3	5 345,5	100,0	-0,8
96	Strenču novads	37 488,8	37 490,0	100,0	1,2
97	Talsu novads	176 103,0	176 093,9	100,0	-9,1
98	Tērvetes novads	22 385,7	22 385,4	100,0	-0,3
99	Tukuma novads	119 218,8	119 221,2	100,0	2,4
100	Vaiņodes novads	30 643,7	30 641,2	100,0	-2,5
101	Valkas novads	90 767,8	90 760,8	100,0	-7,0

102	Varakļānu novads	27 721,9	27 731,4	100,0	9,5
103	Vārkavas novads	28 708,6	28 712,1	100,0	3,5
104	Vecpiebalgas novads	54 093,2	54 097,3	100,0	4,1
105	Vecumnieku novads	84 357,8	84 365,2	100,0	7,4
106	Ventspils novads	245 611,8	245 618,1	100,0	6,3
107	Viesītes novads	65 028,0	65 039,9	100,0	11,9
108	Viļakas novads	63 927,7	63 908,3	100,0	-19,4
109	Viļānu novads	28 649,2	28 648,6	100,0	-0,6
110	Zilupes novads	30 830,6	30 833,4	100,0	2,8
	Kopā novados:	6 375 610,4	6 375 541,0	100,0	-69,4
	t. sk. novadu pilsētās:	49 487,4	49 559,0	100,1	71,6
111	Daugavpils	7 229,8	7 230,8	100,0	1,0
112	Jelgava	6 053,4	6 054,6	100,0	1,2
113	Jēkabpils	2 548,8	2 549,1	100,0	0,3
114	Jūrmala	10 139,7	10 139,2	100,0	-0,5
115	Liepāja	6 806,7	6 807,1	100,0	0,4
116	Rēzekne	1 750,0	1 749,6	100,0	-0,4
117	Rīga	30 404,4	30 404,0	100,0	-0,4
118	Valmiera	1 936,8	1 937,0	100,0	0,2
119	Ventspils	5 786,5	5 787,8	100,0	1,3
	Kopā republikas nozīmes pilsētās:	72 656,1	72 659,2	100,0	3,1
	Kopā valsti:	6 448 266,5	6 448 200,2	100,0	-66,3

IEVĒRĪBAI

- Joprojām nav pilnībā kadastrāli uzmērīta Latvijas Republikas ārējā robeža, līdz ar to NĪVK IS reģistrētā Latvijas Republikas platība nākotnē var precizēties.
- Dzīvokļu īpašumos ietilpstošo zemes domājamo daļu, atbilstoši likumam “Par dzīvokļa īpašumu”, Zemes pārskatā iekļauj tajā nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupā, kāds noteikts zemei, uz kuras atrodas māja, kurā šis dzīvokļa īpašums atrodas.
- Konkrētās administratīvās teritorijas pašvaldību zemes īpašumos ietverti arī citu pašvaldību zemes īpašumi, ja tie atrodas šajā administratīvajā teritorijā.
- Ārvalstu fizisko un juridisko personu zemes atsevišķi Zemes pārskatā neuzrāda, bet tās iekļauj zemes sadalījumā pēc atbilstošā īpašnieka statusa.
- Dati par administratīvajām teritorijām, kurām mainījušās robežas administratīvās reformas rezultātā, ar iepriekšējiem gadiem nav salīdzināmi.
- Zemes pārskatā iekļautas arī zemes vienības, kurām NĪVK IS nav reģistrēts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis.
- Zemes pārskatā kā pašvaldībai piekritīgas zemes ietvertas arī zemes vienības, uz kurām likuma „Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums” 25.panta pirmajā daļā un 26.panta pirmajā daļā noteiktajos termiņos izbeigtas zemes lietošanas tiesības, un par kurām pašvaldība nav pieņēmusi lēmumu par zemes piekritību pašvaldībai saskaņā ar likumu „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās”.

IZMAIŅAS 2016.GADĀ

2015.gadā, salīdzinot zemes sadalījumu pēc īpašuma tiesību statusa Latvijas Republikā ar 2014. gadu, būtiskākās izmaiņas ir šādas (2.tabula):

- zemes īpašumu īpatsvars palielinājies par **1,4 %**;
- valstij piekritīgā zeme samazinājusies par **1,2 %**.

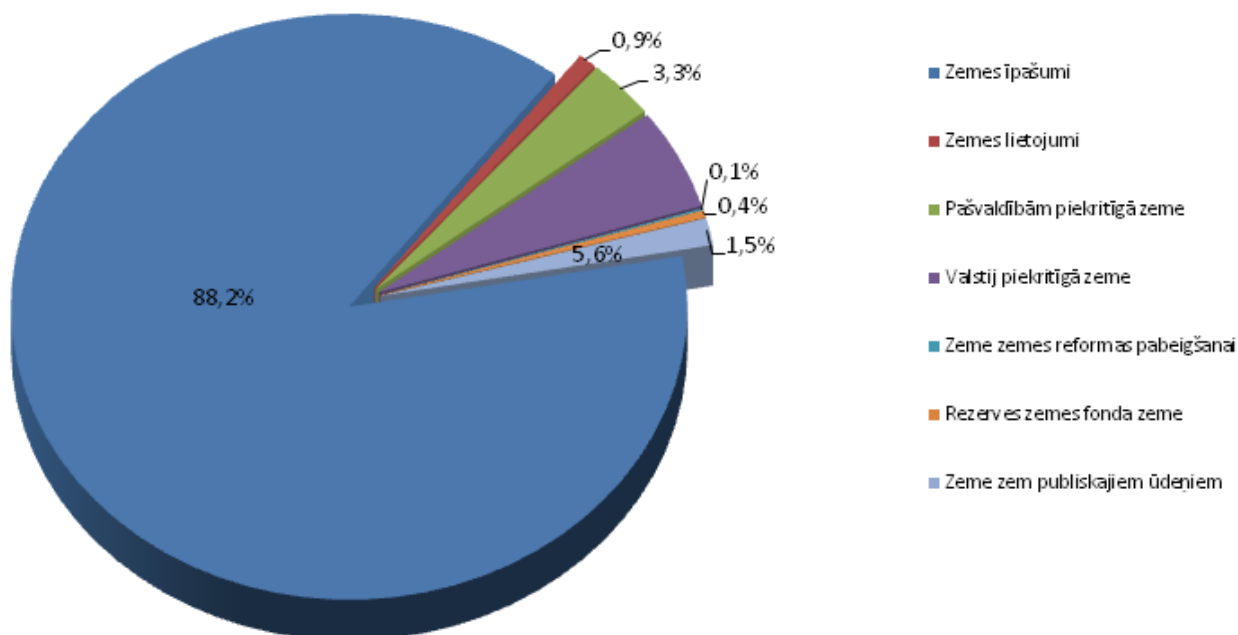
2. tabula Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa valstī kopā

Zemes īpašuma tiesību statuss	Uz 01.01.2016.			Uz 01.01.2017.			Izmaiņas 2016. gadā %
	Zemes vienību skaits	Platība		Zemes vienību skaits	Platība		
		ha	%		ha	%	
Zemes īpašumi	829 348	5 604 048,7	86,8	836 839	5 687 240,7	88,2	1,4
Zemes lietojumi	15 086	62 005,7	1,0	14 101	56 688,7	0,9	-0,1
Pašvaldībām piekritīgā zeme	124 746	212 556,9	3,3	122 807	209 702,2	3,3	0,0
Valstij piekritīgā zeme	12 590	435 861,3	6,8	11 571	363 639,7	5,6	-1,2
Zeme zemes reformas pabeigšanai	5 060	9 618,6	0,1	4 982	9 476,3	0,1	0,0
Rezerves zemes fonda zeme	20381	23 590,4	0,4	20 230	23 278,1	0,4	0,0
Zeme zem publiskajiem ūdeņiem	1427	100 584,9	1,6	1 433	98 174,5	1,5	-0,1
Valstī kopā:	1 008 638	6 448 266,5	100,0	1 011 963	6 448 200,2	100,0	-

1.attēls

Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa Latvijas Republikā

(uz 01.01.2017. procentos no NĪVK.I.S reģistrētās platības)

2016.gadā izmaiņas zemes sadalījumā **pēc īpašuma tiesību statusa** (2.tabula) ir notikušas sekojošu procesu rezultātā:

- **samazinājusies valstij piekirtīgā zeme** – valsts institūcijas turpina ierakstīt zemesgrāmatās savus īpašumus.
- **turpinājies lietošanā piešķirtās zemes privatizācijas process** – agrāk noformētie zemes lietojumi ir pārgājuši īpašumu statusā, samazinot zemes lietojumu īpatsvaru par 0,1% salīdzinot ar 2015.gadu;

Sadalījumā **pēc īpašnieka statusa** (3., 4. tabula):

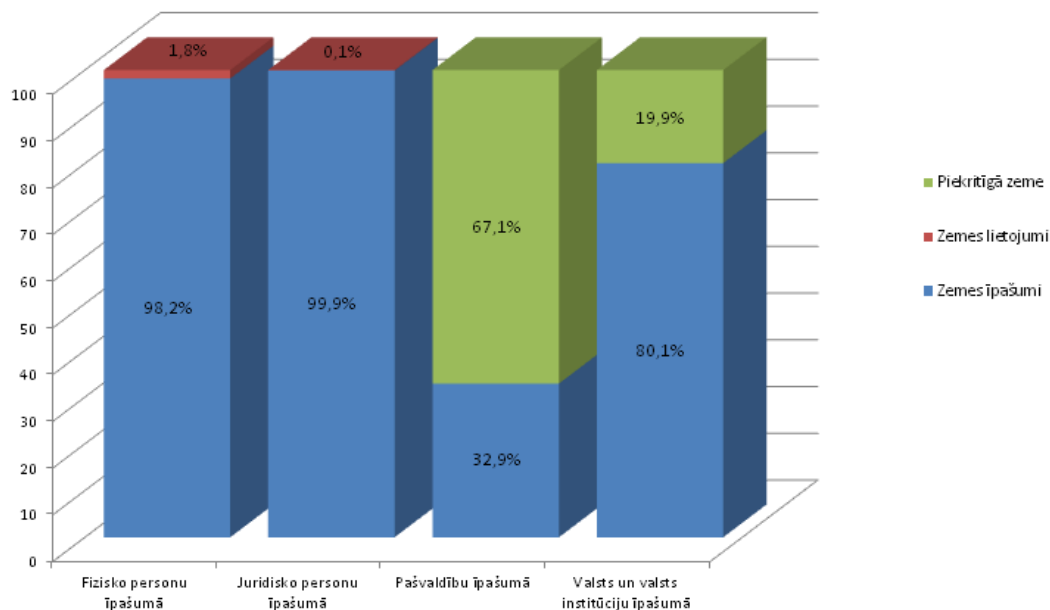
- 2016.gadā īpašumā esošās zemes platības un īpatsvara ziņā līdera lomu saglabā fizisko personu īpašumā esoša zeme, lai gan tās īpatsvars ir samazinājies par 0,7%, bet straujāks īpašumā esošās zemes īpatsvara pieaugums vērojams juridisko personu īpašumā un valsts institūciju īpašumā esošai zemei, attiecīgi par 0,8 % un 1,8 % salīdzinājumā ar 2015.gadu;
- kopumā lielākās **īpašumā un lietojumā** esošās zemes platības pieder fiziskajām personām, to īpatsvars – 47,3 % no NĪVK IS reģistrētās platības, kas ir par 0,8 % mazāk kā 2015.gadā, juridisko personu lietošanā un īpašumā esošās zemes platības sastāda 17,1 % no NĪVK IS reģistrētās platības, 2016.gadā juridisko personu īpašumā esošās zemes platības īpatsvars palielinājies par 0,8 %, bet lietojumā esošās zemes platības īpatsvars nesasniedz 0,1% no NĪVK IS reģistrētās platības (5.tabula).

3. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2017.)

Īpašumā esošā zeme atkarībā no īpašnieka statusa	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no zemes īpašumu kopplatības	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu īpašumā	647 156	2 994 257,7	52,7	46,4
Juridisko personu īpašumā	118 347	1 104 560,0	19,4	17,1
Pašvaldību īpašumā	36 056	102 662,8	1,8	1,6
Valsts institūciju īpašumā	16 123	1 467 998,3	25,8	22,8
Jaukta statusa kopīpašumā	19 157	17 761,9	0,3	0,3
Zemes īpašumi kopā:	836 839	5 687 240,7	100,0	88,2

Zemes īpašumu, lietojumu un piekritīgās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa Latvijas Republikā

(uz 01.01.2017. gada, procentos no NĪVK IS reģistrētās zemes īpašumu un lietojumu platības)

4. tabula Īpašumā esošās zemes sadalījuma pēc īpašnieka statusa izmaiņas pa gadiem
(% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	Fiziskās personas	Juridiskās personas	Pašvaldības	Valsts institūcijas	Jaukta statusa kopīpašumi	Īpašumi kopā
1995. ¹	7,8	X	X	X	X	7,8
1996.	16,9	0,1	0,03	0,01	X	17,0
1997.	25,7	0,2	0,1	0,01	X	26,0
1998.	32,7	0,4	0,3	0,2	X	33,6
1999.	37,4	0,8	0,9	0,3	0,03	39,4
2000.	41,6	1,2	1,3	0,4	0,04	44,5
2001.	44,8	1,7	1,4	0,5	0,04	48,4
2002.	46,5	2,3	1,5	0,7	0,03	51,0
2003.	47,6	3,3	1,7	0,9	0,05	53,5
2004.	48,9	4,4	1,8	1,3	0,05	56,5
2005.	50,1	5,3	1,7	1,9	0,2	59,2
2006.	50,8	6,2	1,8	3,4	0,2	62,4
2007.	51,3	7,1	1,9	5,1	0,2	65,6
2008.	51,7	8,5	1,6	6,4	0,2	68,4
2009.	52,0	9,5	1,5	8,6	0,2	71,8
2010.	51,5	11,1	1,3	10,0	0,2	74,1
2011.	50,4	12,5	1,3	11,5	0,2	75,9
2012.	49,3	13,6	1,4	14,5	0,3	79,1
2013.	48,4	14,7	1,4	17,7	0,3	82,4
2014.	47,7	15,6	1,5	19,5	0,3	84,6
2015.	47,1	16,3	1,5	21,6	0,3	86,8
2016.	46,4	17,1	1,6	22,8	0,3	88,2

¹ 1995. gadā kā zemes īpašumi uzskaitīti tikai zemesgrāmatā reģistrētie īpašumi.

5. tabula Lietošanā esošās zemes sadalījums pēc īpašnieka statusa (uz 01.01.2017.)

Lietošanā esošā zeme atkarībā no īpašnieka statusa	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no zemes lietojumu kopplatības	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu lietojumi	13 816,0	56 076,6	98,9	0,9
Juridisko personu lietojumi	285,0	612,1	1,1	0,0
Zemes lietojumi kopā:	14 101,0	56 688,7	100,0	0,9

6. tabula Zemes lietojumu sadalījuma pēc īpašnieka statusa platību izmaiņas pa gadiem (% no NĪVK IS reģistrētās platības)

Gads	Fiziskās personas	Juridiskās personas	Pašvaldības	Valsts institūcijas	Zemes lietojumi kopā
1995. ²	30,2	X	X	X	30,2
1996. ³	68,8	X	X	X	68,8
1997.	30,2	2,2	6,6	29,8	68,8
1998.	23,1	1,9	6,7	29,1	60,7
1999.	19,3	1,8	6,2	29,2	56,5
2000.	17,0	1,4	5,1	29,2	52,7
2001.	14,3	1,0	4,5	29,5	49,3
2002.	12,6	0,8	4,3	29,4	47,1
2003.	11,7	0,7	3,9	29,2	45,5
2004.	10,3	0,7	3,4	28,9	43,3
2005.	8,7	0,6	3,1	28,2	40,6
2006.	7,5	0,5	2,6	26,7	37,3
2007.	5,8	0,4	2,6	25,0	33,8
2008.	4,4	0,2	1,0	21,7	27,3
2009.	2,8	0,1	X	X	2,9
2010.	2,1	0,1	X	X	2,0
2011.	1,5	0,0	X	X	1,5
2012.	1,4	0,0	X	X	1,4
2013.	1,3	0,0	X	X	1,3
2014.	1,1	0,0	X	X	1,1
2015.	1,0	0,0	X	X	1,0
2016.	0,9	0,0	X	X	0,9

² 1995.gadā zemes lietojumi nav izdalīti pēc īpašnieka statusa

³ 1996.gadā zemes lietojumi nav izdalīti pēc īpašnieka statusa

7.tabula Pašvaldībām un valstij piekritīgās zemes, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem izmaiņas pa gadiem

Gads	Pašvaldībām piekritīgā zeme	Valstij piekritīgā zeme	Zeme zemes reformas pabeigšanai	Rezerves zemes fonda zeme	Zeme zem publiskajiem ūdeņiem
2009.	3,1	21,8	0,4	X	X
2010.	3,1	18,6	0,4	0,3	1,5
2011.	3,4	17,0	0,3	0,4	1,5
2012.	3,5	14,0	0,2	0,4	1,5
2013.	3,4	10,8	0,2	0,4	1,5
2014.	3,4	8,9	0,2	0,4	1,6
2015.	3,3	6,8	0,1	0,4	1,6
2016.	3,3	5,6	0,1	0,4	1,5

8. tabula Zemes īpašumu un lietojumu sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem (uz 01.01.2017.)

Zemes īpašumu un lietojumu sadalījums pēc īpašnieka statusa, pašvaldībām un valstij piekritīgā zeme, zeme zemes reformas pabeigšanai, rezerves zemes fonda zeme un zeme zem publiskajiem ūdeņiem	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
Fizisko personu īpašumā	647 156,0	2 994 257,7	46,4
Juridisko personu īpašumā	118 347,0	1 104 560,0	17,1
Pašvaldību īpašumā	36 056,0	102 662,8	1,6
Valsts institūciju īpašumā	16 123,0	1 467 998,3	22,8
Jaukta statusa kopīpašumi	19 157,0	17 761,9	0,3
Fizisko personu lietošanā	13 816,0	56 076,6	0,9
Juridisko personu lietošanā	285,0	612,1	0,0
Pašvaldībām piekritīgā zeme	122 807,0	209 702,2	3,3
Valstij piekritīgā zeme	11 571,0	363 639,7	5,6
Zeme zemes reformas pabeigšanai	4 982,0	9 476,3	0,1
Rezerves zemes fonda zeme	20 230,0	23 278,1	0,4
Zeme zem publiskajiem ūdeņiem	1 433,0	98 174,5	1,5
Valstī kopā:	1 011 963,0	6 448 200,2	100,0

ZEMES SADALĪJUMS PA NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA LIETOŠANAS MĒRĶU GRUPĀM

Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām ir mainīgs, un tiek nepārtraukti precizēts (9.tabula).

Zemes sadalījumā pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām Latvijas Republikā ar vislielāko īpatsvaru joprojām ir nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa "Lauksaimniecības zeme". Tā 2016.gadā aizņem 58,4% no NĪVK IS reģistrētās platības, kas ir par 0,5 % jeb 19 374 ha mazāk kā 2015.gadā.

Otras lielākās nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas "Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu" platība 2016.gadā palielinājusies par 12938 ha, īpatsvars – par 0,6%.

Zemes pārskatā iekļautas 387 zemes vienības, kurām nav norādīts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, zemes vienību platība- 3040 ha.

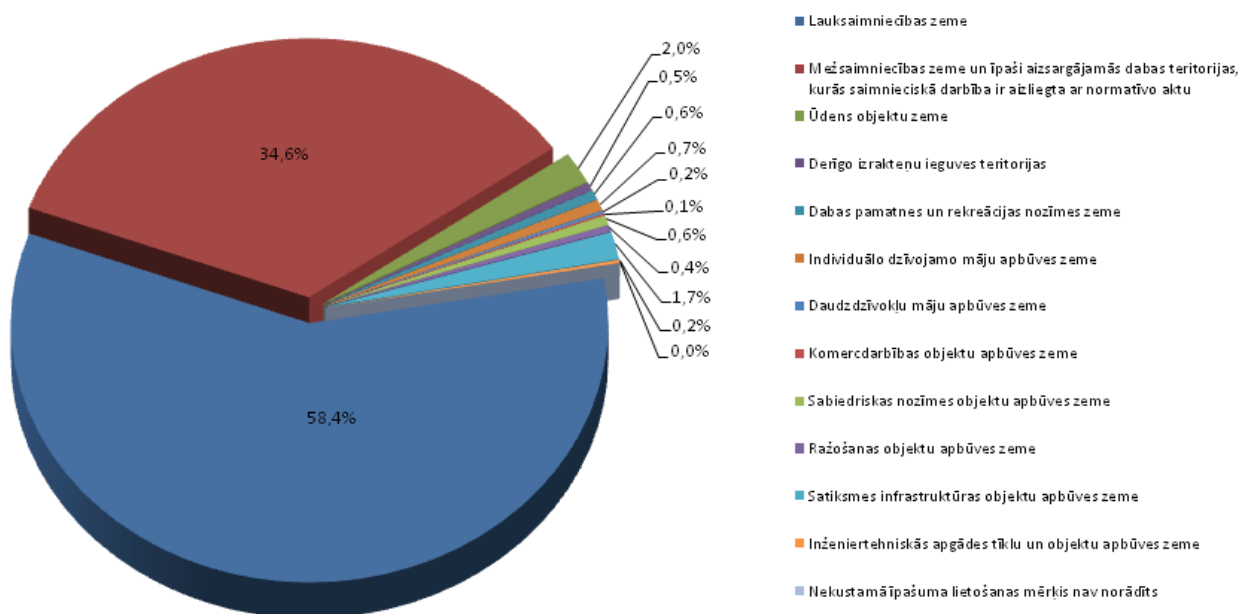
**9. tabula Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām
(uz 01.01.2017.)**

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupas	Zemes vienību skaits	Platība, ha	% no NĪVK IS reģistrētās kopplatības
1	Lauksaimniecības zeme	512 628	3 771 343,2	58,4
2	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	62 425	2 235 328,6	34,6
3	Ūdens objektu zeme	4 264	126 463,9	2,0
4	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	1 183	35 352,4	0,5
5	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	12 798	36 079,8	0,6
6	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	254 763	43 403,8	0,7
7	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	35 601	10 843,1	0,2
8	Komercdarbības objektu apbūves zeme	12 892	5 998,8	0,1
9	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	16 176	35 555,5	0,6
10	Ražošanas objektu apbūves zeme	17 708	25 064,9	0,4
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	70 679	109 222,5	1,7
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	10 459	10 503,3	0,2
13	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	387	3 040,4	0,0
	Valstī kopā:	1 011 963	6 448 200,2	100,0

3.attēls

Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām Latvijas Republikā

(uz 01.01.2017. procentos no NĪVK.IŠ reģistrētās platības)

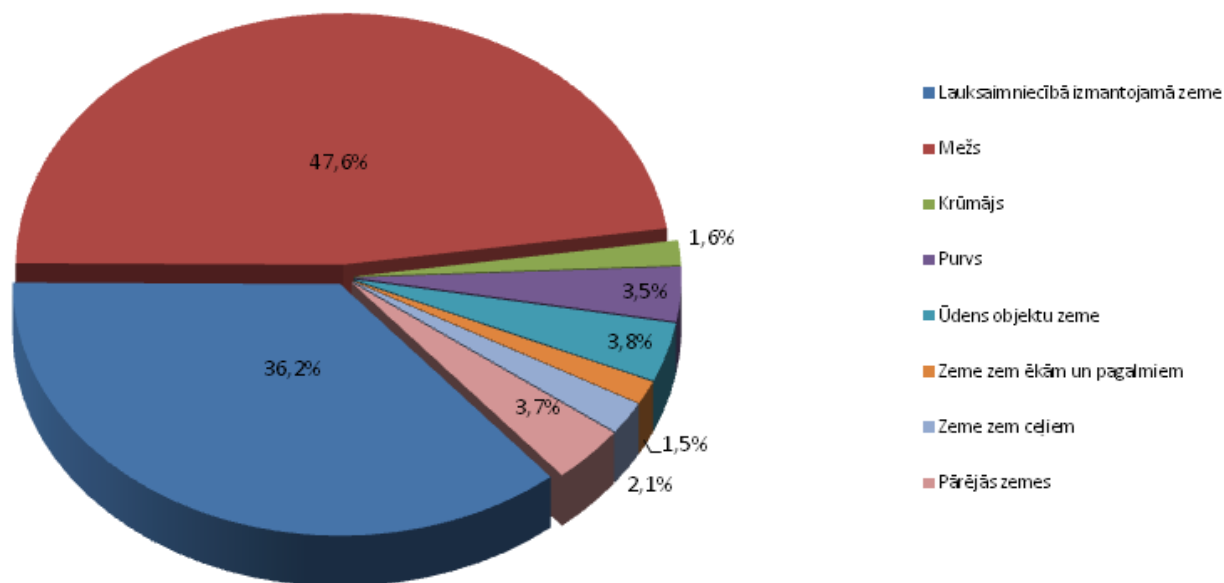
10. tabula Zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (uz 01.01.2017.)

Zemes lietošanas veidi	Platība, ha	% no NĪVK.IŠ reģistrētās kopplatības
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ)	2 335 766,7	36,2
Mežs	3 066 228,4	47,6
Krūmājs	104 187,0	1,6
Purvs	223 776,8	3,5
Ūdens objektu zeme	246 048,1	3,8
Zeme zem ēkām un pagalmiem	99 773,4	1,5
Zeme zem ceļiem	136 133,3	2,1
Pārējās zemes	236 286,5	3,7
Valstī kopā:	6 448 200,2	100,0

4.attēls

Zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem Latvijas Republikā

(uz 01.01.2017. procentos no NĪVK IS reģistrētās platības)

**11. tabula Zemes sadalījuma pa zemes lietošanas veidiem izmaiņas pa gadiem
(% no NĪVK IS reģistrētās platības)**

Gads	LIZ	Mežs	Krūmājs	Purvs	Ūdens objektu zeme	Zeme zem ēkām un pagalmiem	Zeme zem ceļiem	Pārējās zemes
1995. ⁴	39,4	44,6	X	X	X	X	X	16,0
1996. ⁵	39,0	44,3	X	X	X	X	X	16,7
1997. ⁶	39,0	44,9	2,0	3,6	3,0	1,4	1,8	4,3
1998. ⁷	38,7	44,1	1,9	3,9	3,2	1,4	2,0	4,8
1999.	38,5	44,2	1,9	3,9	3,3	1,4	1,9	4,9
2000.	38,5	44,4	1,9	4,2	3,3	1,4	1,9	4,4
2001.	38,4	44,3	1,8	4,0	3,5	1,4	2,0	4,6
2002.	38,3	44,5	1,8	4,0	3,5	1,4	2,0	4,5
2003.	38,3	44,7	1,8	3,9	3,6	1,4	2,0	4,3
2004.	38,2	45,0	1,8	3,8	3,6	1,4	2,1	4,1
2005.	38,1	45,2	1,8	3,9	3,6	1,4	2,1	3,9
2006.	38,0	45,4	1,8	3,9	3,6	1,4	2,1	3,8
2007.	37,9	45,5	1,8	3,9	3,7	1,4	2,1	3,7
2008.	37,7	45,7	1,8	3,9	3,7	1,5	2,1	3,6
2009.	37,6	45,8	1,8	3,9	3,7	1,5	2,1	3,6
2010.	37,6	45,9	1,8	3,9	3,7	1,5	2,1	3,5
2011.	37,3	46,3	1,7	3,8	3,7	1,5	2,1	3,6
2012.	37,1	46,5	1,7	3,7	3,8	1,5	2,1	3,7
2013.	36,9	46,7	1,7	3,6	3,8	1,5	2,1	3,7
2014.	36,7	47,0	1,7	3,6	3,8	1,5	2,1	3,6
2015.	36,5	47,2	1,7	3,5	3,8	1,5	2,1	3,7
2016.	36,2	47,6	1,6	3,5	3,8	1,5	2,1	3,7

⁴ neuzrādīto zemes lietošanas veidu platības ieskaitītas pie "pārējām zemēm"

⁵ neuzrādīto zemes lietošanas veidu platības ieskaitītas pie "pārējām zemēm"

⁶ 1997. un 1998. gadā zemes bilance apkopota bez Rīgas pilsētas datiem

⁷ 1997. un 1998. gadā zemes bilance apkopota bez Rīgas pilsētas datiem

Zemes lietošanas veidu sadalījumā (10.,11. tabula) saglabājas pēdējos gados novērojamā tendence samazināties lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībai un palielināties mežu platībai. Salīdzinot ar 2015. gadu, pērn samazinājusies lauksaimniecībā izmantojamā zeme par 16 848 ha, tajā pašā laikā mežu platība palielinājusies par 20 588 ha, jeb par 0,3% samazinājies lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības īpatsvars un par 0,4% palielinājies mežu platības īpatsvars NĪVK IS reģistrētajās platībās.